

Zaaknummer : 01081039
Ons Kenmerk : ODH960176
Datum : 03-05-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Natura 2000-gebieden

Onderwerp

Op 11 september 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het realiseren van een nieuwe ligboxenstal en het uitbreiden naar 83 melkvee en 43 jongvee, voor het agrarisch bedrijf gelegen aan de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Voor deze procedure geldt op grond van het overgangsrecht uit de Aanvullingswet natuur Omgevingswet nog het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen**;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 15 november 2023 en 13 december 2023 onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. de volgende ambtshalve berekening onderdeel te laten zijn van deze vergunning:
 - AERIUS-projectberekening met kenmerk Rt1R9L32ofXgvan 13 december 2023 (ODH910198).

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlagen:

1. AERIUS-verschilberekening realisatiefase extern salderen met kenmerk RvhNMX359gME van 13 december 2023 (ODH910091)
2. AERIUS-verschilberekening gebruiksfase extern salderen met kenmerk Rg4ZF9hGFWY5 van 13 december 2023 (ODH910096)
3. AERIUS-verschilberekening gebruiksfase extern salderen, nieuwe stal zelfde coördinaten als bestaande stal met kenmerk RmvdZNAyvjvTt van 13 december 2023 (ODH910093);
4. Ambtshalve AERIUS-projectberekening met kenmerk Rt1R9L32ofXgvan 13 december 2023 (ODH910198).

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. Wijzigingen van de activiteit waarvoor de vergunning is verleend dienen terstond schriftelijk te worden gemeld. Deze melding dient te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mail: vergunningen@odh.nl.
2. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden en eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering schriftelijk te melden.
 - b. uiterlijk één week na het beëindigen van de werkzaamheden hiervan schriftelijk kennis te geven.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Natura 2000'.

3. Op de locatie adres mogen maximaal de volgende dieren aantallen worden gehouden:

Emissiebron	Diersoort en beschrijving stalsysteem*	Stalsysteem (OW-code/RAV-code)	Dieraantallen
Ligboxenstal	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie	HA1.100 (voorheen: RAV-code A1.100) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	15
Jongveestal	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	25
Kalverenstal	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	18
Nieuwe melkveestal	Rundvee; ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (BWL 2010.34.V11) Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie	HA1.12 (voorheen: RAV-code A1.13) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	68

*Tijdens de realisatie van een stalsysteem dient altijd toepassing gegeven te worden aan de op dat moment meest recente versie van de BB of BWL omschrijving.

4. Deze vergunning kan worden ingetrokken wanneer het project waarvoor deze vergunning is verleend niet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit is gerealiseerd.
5. De met deze natuurtoestemming toegestane activiteiten mogen pas uitgevoerd worden vanaf het moment dat de saldogevende activiteiten van de locatie Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek zijn beëindigd en niet meer zijn toegestaan op grond van de Omgevingswet (Natura 2000-activiteit en/of milieubelastende activiteit).
6. Ten aanzien van de handelingen onder voorschrift 5 is de meldingsplicht zoals genoemd onder voorschriften 1 en 2 van overeenkomstige toepassing.

Ecovloer RAV A1.13 (BWL 2010.34.V11)

7. Binnen 1 maand na realisatie van de ecovloer BWL 2010.34.V11 in de nieuwe melkveestal dient een opleveringsverklaring opgesteld te zijn waarin is toegelicht hoe aan alle vereisten van BWL 2010.34.V11 is voldaan. De opleveringsverklaring moet aanwezig zijn binnen het bedrijf en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond worden.

8. Binnen 3 maanden na realisatie van de ecovloer BWL 2010.34.V11 in de nieuwe melkveestal dient een onderhoud- en keuringsplan te zijn opgesteld en ter goedkeuring te zijn toegezonden aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Het plan bevat tenminste de uitwerking van de vereisten uit de BWL 2010.34.V11 en een logboek waarin alle registraties en onderhoudswerkzaamheden worden geregistreerd. De vloer dient onderhouden en hersteld te worden conform het bij de aanvraag ingediende document Beschermingsmaatregelen, DLV Advies & Resultaat van 17 mei 2023.
9. Onverminderd voorschrift 8 dienen geconstateerde gebreken aan de mestschuif of de ecovloer terstond te worden verholpen.
10. Het totale met mest besmeurde oppervlakte mag niet groter zijn dan 306 m² zoals op de plattegrondtekening aangegeven arcering voor het met mest besmeurde oppervlakte. Besmeurde gedeelten buiten deze arcering dienen terstond gereinigd te worden.
11. Het melkureumgehalte mag gemiddeld over 3 kalenderjaren niet hoger zijn dan 23 mg/ 100 ml. Binnen het bedrijf dient een registratie aanwezig te zijn van het gemiddelde ureumgehalte van de melk. Hiertoe dienen de uitkomsten van de berekening van het gewogen gemiddelde ureumgehalte van alle melkleveranties in een bepaald kalenderjaar minimaal 5 jaar bewaard te worden en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond te worden.
12. Van voorschrift 12 mag worden afgeweken indien aangetoond kan worden dat de maximale jaarlijkse ammoniakemissie uit stallen niet meer bedraagt dan 826,7 kg NH₃ per jaar met dien verstande dat per mg melkureum / 100 ml overschrijding een emissie van 2,5% emissietoename wordt berekend van de voorgestelde vloeremissie (= 7kg NH₃ per melkkoe per jaar (zonder toegepaste beweidingsreductie))¹.

¹ Voermaatregelen kunnen niet bij elkaar opgeteld worden. Dit betekent dat de in de aanvraag opgenomen reductie van beweiding niet meegenomen kan worden bij deze correctie.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 11 september 2023 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het realiseren van een nieuwe ligboxenstal en het uitbreiden naar 83 melkvee en 43 jongvee, voor het agrarisch bedrijf gelegen aan de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Stikstofdepositieonderzoek 'WNB', DLV Advies & Resultaat van 17 mei 2023 (ODH810650);
- Vergunning historie Oudelandsedijk 71 Abbenbroek (ODH810651);
- Getekende overeenkomst (ODH810652);
- Diertabel besluit emissiearme huisvesting (ODH810653);
- Inrichtingstekening van 15 november 2021 (ODH810654);
- Hinderwetvergunning 13 september 1978 met tekening (ODH810655);
- Tekening bovenstaande hinderwetvergunning (ODH810656);
- Inrichtingstekening van 13 oktober 2021 (ODH810657);
- AERIUS-verschilberekening extern salderen met kenmerk RSbgSjL5A8ZR van 17 mei 2023 (ODH810658);
- AERIUS-verschilberekening hulpmiddel randeffecten extern salderen met kenmerk RSbgSjL5A8ZR van 17 mei 2023 (ODH810659);
- AERIUS-verschilberekening extern salderen, zelfde coördinaten nieuwe stal als bestaande stal met kenmerk RNYrMoDzUnH4 van 17 mei 2023 (ODH810660);
- Toelichting stikstofdepositie-berekening aanlegfase, DLV Advies & Resultaat van 17 mei 2023 (ODH810666);
- AERIUS-berekening beoogde situatie met kenmerk RskiyddJL2M van 17 mei 2023 (ODH810667);
- AERIUS-berekening realisatiefase met kenmerk RcsnbECwWBAq van 17 mei 2023 (ODH810668);
- Beschermingsmaatregelen, DLV Advies & Resultaat van 17 mei 2023 (ODH810669);
- Addendum, DLV Advies & Resultaat van 2 augustus 2023 (ODH810675);
- AERIUS-verschilberekening extern salderen met kenmerk Rs1zRphRD2bt van 2 augustus 2023 (ODH810676);
- AERIUS-verschilberekening realisatiefase extern salderen met kenmerk RbRBo2FgbWMb van 2 augustus 2023 (ODH810677);
- AERIUS-verschilberekening extern salderen, zelfde coördinaten nieuwe stal als bestaande stal met kenmerk RcubiSopi28s van 2 augustus 2023 (ODH810678);
- Conceptaanvraag Wet natuurbescherming, referentie 28436 van 23 mei 2023 (ODH810663).

Wij merken op dat bij de aanvraag uitsluitend een AERIUS-verschilberekening van de beoogde situatie met de referentiesituatie is toegevoegd. Om de effecten van stikstofdepositie gedurende de beoogde situatie en de referentiesituatie in kaart te brengen, is de AERIUS-verschilberekening ambtshalve gesplitst in separate AERIUS-berekeningen voor de beoogde situatie en de referentiesituatie.

Wij hebben de volgende ambtshalve berekeningen uitgevoerd:

- Ambtshalve AERIUS-projectberekening met kenmerk Rt1R9L32ofXg van 13 december 2023 (ODH910198).

Procedure

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 24 oktober 2023 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens.

Op 15 november 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- AERIUS-verschilberekening extern salderen met kenmerk RvyhCcJZNqgG van 8 november 2023 (ODH879209);
- AERIUS-verschilberekening realisatiefase extern salderen met kenmerk S66pVHNTx9fH van 8 november 2023 (ODH879212);
- AERIUS-verschilberekening extern salderen, zelfde coördinaten nieuwe stal als bestaande stal met kenmerk RTHXi7nTvWJe van 8 november 2023 (ODH879215);
- Verschillende bijlagen randeffecten hulpmiddel (ODH879207, ODH879208 en ODH879214).
- AERIUS-berekening realisatiefase met kenmerk RPKPrtXVoMfH van 11 november 2023 (ODH879213);
- Overzicht percelen kadaster (ODH879210);
- Percelen behorende bij locatie Oudelandsedijk 6 (ODH879211);

De procedure is op 15 november 2023 hervat.

Op 13 december 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- AERIUS-verschilberekening realisatiefase extern salderen met kenmerk RvhNMx359gME van 13 december 2023 (ODH910091);
- AERIUS-verschilberekening gebruiksfase extern salderen met kenmerk Rg4ZF9hGFWY5 van 13 december 2023 (ODH910096);
- AERIUS-verschilberekening gebruiksfase extern salderen, nieuwe stal zelfde coördinaten als bestaande stal met kenmerk RmvdZNAyJvTt van 13 december 2023 (ODH910093);
- Verschillende bijlagen randeffecten hulpmiddel (ODH909267, ODH909269 en ODH909270).

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Instemming

De gevraagde activiteit kan nadelige gevolgen hebben voor een Natura 2000-gebieden die gedeeltelijk in de provincies Noord Brabant en Zeeland zijn gelegen. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3 van de Wnb is dit besluit tot stand gekomen in overeenstemming met de bovengenoemde provincies.

Zienswijzen

De ontwerpbesluit heeft ter inzage gelegen van 9 februari 2024 tot en met 21 maart 2024. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende zienswijzen binnen de termijn ingebracht:

Zienswijze ODH910108

De indiener van de zienswijze wil dat de aanvraag wordt herzien omdat:

1. Het besluit berust ten onrechte niet op een passende beoordeling. Het toe te passen emissiearme stalsysteem kan niet garanderen of het de beloofde ammoniakverwijderingsrendement zal hebben.
2. De effecten van de staltechniek staan niet vast, ook niet met het voorschriftenpakket. Er wordt aangegeven dat er geen document aanwezig is met de titel 'passende beoordeling' en dat beschermingsmaatregelen pas mogen meegenomen worden in een passende beoordeling wanneer de verwachte voordelen hiervan vaststaan. De voorliggende beschermingsmaatregelen en voorschriftenpakket uit het besluit zouden hier niet aan voldoen.

3. De externe saldering volstaat niet omdat ten onrechte is uitgegaan van de verschoning van een emissiearm stalsysteem.

Over de zienswijze merken wij het volgende op:

Ad 1.

In de beoogde situatie wordt gevraagd om het toepassen van een emissiearm stalsysteem. Het gaat hierbij om BWL-nummer 2007.05 (HA1.12; voorheen: RAV-code A1.13). Een dergelijk stalsysteem moet in beginsel voldoen aan de maatregelen genoemd in het leaflet (BWL). Naleving van de voorschriften die dit verplicht stellen gaat/ging via het Activiteitenbesluit (en de bijbehorende Activiteitenregeling). Uit recente jurisprudentie² van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) blijkt echter dat met het in werking zijn conform de leaflet niet volledig verzekerd is dat de beoogde ammoniak emissiereductie en de emissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij (nu Omgevingswet) daadwerkelijk behaald wordt en ook in de toekomst behaald zal worden. Daarom kan in beginsel niet op voorhand worden verzekerd dat de toepassing van het aangevraagde emissiearme stalsysteem daadwerkelijk zal leiden tot een daling van de stikstofdepositie. Dat betekent dat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden gaan optreden en dat voor de beoogde wijziging een natuurvergunning nodig is.

Deze natuurvergunning kan pas worden verleend na een passende beoordeling. Dat valt te lezen in een uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 24 mei 2022 (ECLI:NL:RBOBR:2022:2090). Uit deze uitspraak valt tevens op te maken dat de rechtbank van oordeel is dat de passende beoordeling niet hoeft te bestaan uit een beoordeling van de gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied per habitatype of stikstofgevoelige leefgebieden. Zo'n uitgebreide passende beoordeling kan namelijk achterwege blijven indien beschermingsmaatregelen worden getroffen. In onderhavig geval is de beschermingsmaatregel niet het emissiearme stalsysteem, maar de maatregelen (en voorschriften) die ervoor zorgen dat deze op de juiste manier in werking is.

Daarnaast blijkt ook uit andere uitspraken van zowel de rechtbank als de Afdeling³ dat de inhoud van de aangeleverde documenten leidend is voor de vraag of iets gezien kan/moet worden als een passende beoordeling en dat het bevoegd gezag bij deze afweging een zekere beoordelingsruimte heeft.⁴ Daarbij moeten de in de passende beoordeling voorgestelde mitigerende maatregelen geborgd worden in een vergunning. Dit is gebeurd in het onderhavige besluit.

Concluderend kan gesteld worden dat wij de aangeleverde documentatie omtrent de te nemen mitigerende maatregelen en de te verwachte effecten terecht hebben beoordeeld als een passende beoordeling. Wij zien op basis van deze zienswijze geen aanleiding om het ontwerpbesluit te wijzigen.

Ad 2.

Het klopt dat uit het PAS-arrest ELCI:EU:C:2018:882 blijkt dat maatregelen, waarvan de effecten onvoldoende vast staan/geborgd zijn, niet betrokken kunnen worden in een passende beoordeling. Dit is echter niet het geval in onderhavige vergunning en dit blijkt ook niet uit de bevindingen van het CDM in de analyse van 18 juni 2020⁵.

In uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 8 april 2022 met kenmerk: ELCI:NL:RBOBR:2022:1323 is door de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (Hierna: StAB) namelijk beargumenteerd dat de bevindingen van het CDM niet gelden voor stalsysteem HA1.12/A1.13. De metingen voor de

²De uitspraak van 7 september 2022 met kenmerk: ECLI:NL:RVS:2022:2557

³De uitspraak van 16 augustus 2023 met kenmerk: ECLI:NL:RVS:2023:3129

⁴Zie de uitspraak van 6 november 2023 met kenmerk: ECLI:NL:RBMNE:2023:6105

⁵Stikstofverliezen uit mest in stallen en mestopslagen, CDM (18 juni 2020): <https://open.overheid.nl/repository/ronl-ab0cb3b1-4c93-4baa-b12f-0e1b49fc0841/1/pdf/CDM-advies.pdf>

proefstallen komen met het 'Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in veehouderij' (meetprotocol 2013a) uit op een gemiddelde waarde van 7 kg ammoniak per dierplaats. In het meetprotocol 2013a wordt voor drie parameters gestandaardiseerd:

1. de buitentemperatuur (10,5 °C),
2. het melkureumgehalte (23 mg per 100 ml), en
3. het beloopbaar vloeroppervlak ('met mest besmeurd oppervlak'; 4,5 m² per dierplaats).

Op basis van de bevindingen van de StAB stelt de rechtbank vervolgens vast dat een aantal factoren van invloed kunnen zijn op de ammoniakemissie van een emissiearm stalsysteem:

De voersamenstelling

Bij proefstallen wordt er uitgegaan van een gemiddelde waarde van 23 mg melkureum per 100 ml melk. Deze standaardisering wordt losgelaten voor de praktijk, al heeft deze aanzienlijke invloed op de emissie. Per punt stijging van het melkureumgehalte neemt de ammoniakemissie met 2,5% toe. Uit de passende beoordeling blijkt dat het project de grenswaarde bij normale bedrijfsvoering niet overschrijdt. Hiervoor is door de initiatiefnemer geen extra maatregel noodzakelijk waardoor de werking op voorhand vast staat. Door het verbinden van een voorschrift wordt geborgd dat het melkureumgehalte niet boven de 23 mg per 100 ml melk komt en is deze parameter dus verzekerd.

Het met mest besmeurde oppervlakte per dierplaats

Bij de vaststelling van de emissiefactor is uitgegaan van een standaardoppervlakte van 4,5 m² per dierplaats. Per punt stijging van het mestbesmeurd oppervlakte neemt de ammoniakemissie met 2,8% toe. Door het vastleggen van het mestbesmeurde oppervlakte in de voorschriften kan de onzekerheid over deze parameter worden weggenomen.

Het onderhoud van de stal en de frequentie van de mestschuif

De frequentie van het reinigen van mest buiten het bereik van de mestschuif en de frequentie van de mestschuif dient te worden vastgelegd. Door het vastleggen van voorschriften kan onzekerheid worden weggenomen. Sinds de uitspraak van 8 april 2022 is een nieuwe leaflet vastgesteld (BWL2010.34.V11) waarin de frequentie van de mestschuif is vastgesteld.

Kortom, in het voornoemde StaB-advies is onderbouwd hoe de onzekerheden met betrekking tot onderhavig emissiearm stalsysteem, - via maatregelen of correcties – kunnen worden weggenomen. De rechtmatigheid van deze aanpak is vervolgens in de rechtspraak bevestigd. In voorliggende besluit is daarom hierbij aangesloten en zijn voorschriften opgenomen die borgen dat het stalsysteem naar behoren functioneert, derhalve kan gesteld worden dat voldaan wordt aan het PAS-arrest. Er bestaat geen wetenschappelijke twijfel over de gehanteerde emissiefactor van 7 kg ammoniak per dierplaats. Ook deze Zienswijze leidt dus niet tot een wijziging van het ontwerpbesluit.

Ad 3.

Op basis van bovenstaande twee antwoorden kan worden uitgegaan van de emissiefactoren zoals deze zijn gehanteerd voor interne saldering.

Wijziging ten opzichte van ontwerpbeschikking

Ten opzichte van de ontwerpbeschikking zijn de volgende wijzigingen aangebracht.

- Voormalig voorschrift 11 is verwijderd. Deze luidde: " Bij een onderbezetting van meer dan 10% van het vergunde aantal melk- en kalfkoeien in de nieuwe melkveestal, dient het teveel aan beloopbaar oppervalk en bijbehorende emitterend kelderoppervlak te worden afgesloten en zo afgedekt te worden dat hieruit geen emissies kunnen optreden. " Dit voorschrift is niet nodig, bij een onderbezetting in de stal zal te allen tijde minder emissie zijn dan bij een volle stal. Dit heeft geen gevolgen voor de conclusies van het besluit.

- Voorschrift 5 is gewijzigd zodat artikel verwezen wordt naar de Omgevingswet. In tabel 3 is een spelfout gecorrigeerd, in tabel 4 is het woordje OW-code toegevoegd bij het kopje stalsysteem. Dit heeft geen gevolgen voor de in het besluit opgenomen inhoudelijke beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan:

- de artikelen 2.7 tot en met 2.9 van de Wnb;
- de vastgestelde aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zoals vermeld in de AERIUS-berekening met kenmerk RmvdZNAjvTt van 13 december 2023. De aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen in de gebiedendatabase⁶ voor deze gebieden;
- de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden zoals genoemd in de AERIUS-berekening met kenmerk RmvdZNAjvTt van 13 december 2023;
- de Beleidsregel salderen Zuid-Holland, laatst gewijzigd op 28 juni 2023.

Beoordeling

Aangevraagde activiteit

De initiatiefnemer heeft een aanvraag om vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ingediend voor het realiseren van een nieuwe ligboxenstal en het uitbreiden naar 83 melkvee en 43 jongvee, voor het agrarisch bedrijf gelegen aan de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek. De initiatiefnemer is voornemens de werkzaamheden te starten in het eerste kwartaal van 2024. De realisatie vindt plaats gedurende circa 4,5 maanden, waarna het gerealiseerde voor onbepaalde tijd in gebruik genomen wordt.

Realisatiefase

In de realisatiefase vindt emissie plaats door verkeersbewegingen, het houden van vee, een cv-ketel en door gebruik van mobiele werktuigen. Uit de AERIUS-berekening met kenmerk RvhNMX359gME van 13 december 2023 blijkt dat de activiteiten resulteren in een maximale stikstofdepositie van 0,09 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase vindt emissie plaats door het houden van vee, het gebruik van mobiele werktuigen, verkeersbewegingen en gasverbruik. Uit de AERIUS-berekening met kenmerk Rg4ZF9hGFWY5 van 13 december 2023 blijkt dat de activiteiten resulteren in een maximale stikstofdepositie van 0,09 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Het maximale aantal dieren en de diersoorten in de beoogde situatie zijn opgenomen in tabel 1.

⁶ <https://www.natura2000.nl/gebieden>
ODH960176

Tabel 1. Maximale aantal dieren in de beoogde situatie.

Emissiebron	Diersoort en beschrijving stalsysteem*	Stalsysteem (OW-code/RAV-code)	Dieraantallen	Emissiefactor (kg NH ₃ /dier/jaar)	Emissie (kg NH ₃ /jaar)
Ligboxenstal	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie	HA1.100 (voorheen: RAV-code A1.100) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	15	12,35	185,3
Jongveestal	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	25	4,4	110
Kalverenstal	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	18	4,4	79,2
Nieuwe melkveestal	Rundvee; ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif (BWL 2010.34.V11) Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie	HA1.12 (voorheen: RAV-code A1.13) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	68	6,65	452,2
Totaal					826,7

*Tijdens de realisatie van een stalsysteem dient altijd toepassing gegeven te worden aan de op dat moment meest recente versie van de BB of BWL omschrijving.

Beweiden

Uit de aanvraag blijkt dat er beweiding wordt toegepast. Voor de emissies van beweiden op het land geldt dat er geen sprake is van een hogere depositie dan reeds was toegestaan op grond van het planologische regime vanaf de referentiedatum. Tevens blijkt uit de aanvraag dat op de percelen die beweid zullen worden een hoger bemestingsniveau is toegestaan dan bereikt wordt met beweiden. Derhalve leidt stikstofdepositie veroorzaakt door beweiding niet tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Voorgaande betekent dat het is toegestaan de aangevraagde hoeveelheid vee te beweiden.

In vervolg op bovenstaande is voor beweiding van tenminste 720 uur per kalenderjaar 5% emissiereductie berekend. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is de emissiekorting voor beweiding geen onderdeel van de geactualiseerde OW-codes (de codes die de RAV-codes hebben vervangen).

Uit de meest recente en best beschikbare wetenschappelijke inzichten omtrent de effecten van beweiding blijkt echter dat de emissie uit stallen van bedrijven waar het vee een deel van de tijd wordt beweid, lager is dan bij bedrijven waar het vee permanent op stal wordt gehouden. In het geval melk- en kalfkoeien ouder dan twee jaar ten minste 720 uur per kalenderjaar worden beweid, mag de emissiefactor van de stal met 5% worden verlaagd. Dit is bevestigd in meerdere uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.⁷

Wij wijzen u erop dat het tevens is toegestaan om het vee niet te beweiden, mits de depositie daardoor niet toeneemt. Dit kan bijvoorbeeld door tijdelijk minder vee te huisvesten of minder mest op te slaan dan is toegestaan (intern salderen).

Vergunningplicht

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb bepaalt dat het verboden is zonder vergunning een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Gelet

⁷ ECLI:NL:RVS:2022:2557 en ECLI:NL:RVS:2022:2874
ODH960176

op de instandhoudingsdoelstellingen, worden onder significante gevolgen verstaan: een significant negatief effect op de habitattypen of soorten waarvoor een gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de desbetreffende gebieden.

De beoordeling van de aanvraag heeft uitsluitend betrekking op verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie. Overige effecten zoals licht-, trilling- en geluidsverstoring zijn uit te sluiten door middel van de natuurtoets in het stikstofdepositieonderzoek.

Voor de beoordeling van de vraag of er sprake is van (significant) negatieve effecten als gevolg van stikstofemissie ten gevolge van het project, is het van belang de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te bepalen. Het gaat daarbij om de stikstofdepositie van alle onlosmakelijk met elkaar verbonden activiteiten die tezamen het project vormen. Bij de beoordeling van het projecteffect mogen ook de onlosmakelijk met het project samenhangende positieve gevolgen (zoals intern salderen) betrokken worden.

Referentiesituatie

Het bestaande bedrijf beschikt niet over een bestaande vergunning op grond van de Wnb. Dit betekent dat voor het vaststellen van de referentiesituatie beoordeeld moet worden welke bijdrage aan stikstofdepositie reeds plaatsvond ten tijde van de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden of de plaatsing van gebieden op de communautaire lijst van Habitatrictlijngebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden (hierna: referentiedatum). Op grond van de berekening van de beoogde situatie blijkt dat de referentiedatum volgens de gehanteerde referentiedata voor Natura 2000-gebieden van BIJ12⁸ vastgesteld dient te worden op 10 juni 1994.

In verband met de beoordeling van effecten als gevolg van stikstofdepositie, dienen de verleende vergunningen dan wel meldingen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onderdeel milieu, de Wet milieubeheer of de Hinderwet in kaart te worden gebracht.

Voor het bedrijf is de onderstaande toestemming verleend.

Tabel 2. Verleende toestemmingen.

Toestemming	Kenmerk	Datum	Emissie (kg NH ₃ /jaar)
Hinderwetvergunning	9703	13 september 1979	825,6

Op basis van de ingediende aanvraag en bovenstaande gegevens blijkt dat de situatie van 1979 als referentiesituatie dient te worden aangemerkt. Deze situatie behelst de activiteiten met de laagste stikstofdepositie van alle milieu-vergunde situaties sinds de aanwijzing van de betreffende Natura 2000-gebieden. De referentiesituatie betreft het houden van dieren met bijbehorende mobiele werktuigen en vervoersbewegingen.

Het vergunde aantal dieren en de diersoorten in de referentiesituatie situatie zijn opgenomen in tabel 3.

Tabel 3. Vergund aantal dieren in de referentiesituatie.

⁸ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2020/02/Overzicht-referentiedata-HR-en-VR.pdf>.
ODH960176

Emissiebron	Diersoort en beschrijving stalsysteem	Stalsysteem (OW-code/RAV-code)	Dieraantallen	Emissiefactor (kg NH ₃ /dier/jaar)	Emissie (kg NH ₃ /jaar)
Ligboxenstal	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie	HA1.100 (voorheen: RAV-code A1.100) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	64	12,35	790,4
	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	8	4,4	35,2
Totaal					825,6

Uit de AERIUS-berekening met kenmerk Rg4ZF9hGFWY5 van 13 december 2023 blijkt dat de activiteiten in de referentiesituatie resulteren in een maximale stikstofdepositie van 0,09 mol/ha/jaar op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen.

Projecteffect

Ten behoeve van de bepaling van het projecteffect is ambtshalve een AERIUS-berekening uitgevoerd van de referentiesituatie van de projectlocatie met de beoogde situatie, exclusief externe saldering. In de ambtshalve AERIUS-berekening met kenmerk Rt1R9L32ofXg van 13 december 2023 zijn de gevolgen van de activiteiten op de stikstofdepositie weergegeven. Hieruit blijkt dat het project ten opzichte van de referentiesituatie een maximale toename van stikstofdepositie van 0,02 mol/ha/jaar veroorzaakt op het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal en een kleinere toename van stikstofdepositie op twee andere Natura 2000-gebieden.

Conclusie vergunningplicht

Op basis van de aangeleverde documenten en AERIUS-berekeningen hebben wij vastgesteld dat de gevraagde activiteit vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. De activiteit kan significant negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden waarop een effect is berekend in de ambtshalve AERIUS-verschilberekening met kenmerk Rt1R9L32ofXg van 13 december 2023.

Beoordeling aanvraag ten aanzien van stikstofdepositie

In deze beoordeling wordt nader ingegaan op de bijdrage aan stikstofdepositie ten gevolge van het project.

De depositie in de referentiesituatie is lager dan de depositie in de beoogde situatie. Het in gebruik hebben van de activiteit leidt derhalve tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie.

Extern salderen

Om de effecten van de beoogde activiteiten te mitigeren, wordt gebruik gemaakt van extern salderen. Hiervoor worden saldogevende activiteiten benut. Het betreft het houden van dieren, gelegen aan de Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek, waarvan de activiteiten gedeeltelijk buiten werking gesteld zullen worden.

Uit de documenten van de projectlocatie aan Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek is gebleken dat alle voorzieningen ter plaatse nog aanwezig zijn voor het gebruik van het houden van dieren.

In tabel 4 zijn de feitelijk gerealiseerde vergunde emissierechten voor de locatie weergegeven, inclusief de vrijkomende stikstofruimte voor saldering.

Tabel 4. Vergunde emissierechten Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek.

Emissiebron	Diersoort	Stalsysteem (OW-code/RAV-code)	Dieraantallen	Emissiefactor (kg NH ₃ /dier/jaar)	NH ₃ emissie (kg/jaar)	Saldogevend na afroaming 30%

Melkkoeien	Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar-5% emissiereductie	HA1.100 (voorheen: RAV-code A1.100) (Voorheen: PAS-2015.08-02)	26	12,35	321,1	224,8
Jongvee	Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	HA2.100 (voorheen: RAV-code A3.100)	21	4,4	92,4	64,7
Gebouw 2	Schape; schape ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	HB1.100 (voorheen: RAV-code B1.100)	30	0,7	21	-
Totaal					434,5	289,5

Het is aannemelijk dat met de toegestane activiteiten ook NO_x emissies als gevolg van verkeersbewegingen en het gebruik van mobiele werktuigen gepaard gaan. De beëindiging van deze activiteiten zal daarmee een grotere afname van stikstofemissie en -depositie veroorzaken, maar deze NO_x emissies zijn niet inzichtelijk gemaakt.

Bij de aanvraag zijn koopovereenkomsten en meldingen op grond van het Activiteitenbesluit gevoegd waarin is vastgelegd dat de gedeeltelijke emissierechten van de activiteiten aan de Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek worden ingetrokken ten behoeve van saldering met de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek. Hiermee is aangetoond dat er onlosmakelijke samenhang bestaat tussen de beëindiging van de projecten aan de Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek en de uitbreiding van de projectlocatie Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek.

De saldogevende partij heeft verklaard niet beëindigd te zijn in de periode van 1 juli 2015 en 1 juli 2018 zodat dubbele saldering met de PAS stoppersruimte is uitgesloten. Daarnaast is ons gebleken dat de beëindiging van het project aan de Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek niet tevens ingezet kan worden als passende maatregel aangezien de bedrijven, gelet op de ligging en de omvang van de depositie, een te gering effect hebben om een wezenlijke bijdrage te kunnen leveren daarvoor. Daardoor kunnen de bedrijven ook niet aan bestaande beëindigingsregelingen deelnemen. Daarnaast is er geen aanvullend provinciaal beleid vastgesteld dat het inzetten van de beëindigingen als passende maatregel mogelijk kan maken.

Het aandeel van de saldogevende stikstofdepositie na afroaming van 30% is hoger dan de stikstofdepositie ten gevolge van het projecteffect. Derhalve kan de stikstofdepositie die plaatsvindt in de huidige situatie ingezet worden als externe saldering voor de activiteiten aan de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek.

Conclusie stikstofdepositie

Alle bronnen worden in AERIUS Calculator tot 25 km doorgerekend. Uit de AERIUS-verschilberekening met kenmerk Rg4ZF9hGFWY5 van 13 december 2023 blijkt dat de beoogde situatie aan de Oudelandsedijk 6 te Abbenbroek door beëindiging van de activiteiten aan de Oudelandsedijk 71 te Abbenbroek op enkele hexagonen op 25 kilometer afstand een toename van stikstofdepositie veroorzaakt op het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal. Het gaat hier echter om een louter rekenkundige schijn-toename waaraan geen ecologische conclusies kunnen worden verbonden. Indien het emissiepunt van de nieuw te bouwen stal op dezelfde locatie wordt geplaatst als de bestaande stal (50 meter ten zuid-oosten) wordt er geen toename berekend. Dit is inzichtelijk gemaakt in de AERIUS-verschilberekening met kenmerk RmvdZNAjvTt van 13 december 2023.

Op basis van de toegezonden informatie concluderen wij daartoe dat de beoogde activiteiten **niet** leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten (inclusief stikstofdepositie) van de activiteit op Natura 2000-gebieden op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantast als bedoeld in artikel 2.8, derde lid, van de Wnb, zodat een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb, kan worden verleend.